

Telegraful

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andreu Șaguna

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRĂȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Partidele politice și Biserica

Democrația românească și-a câștigat mari merite în istoria modernă a neamului nostru. Tot ce s'a înfăptuit în ultimul veac pe linia eliberării, întregirii și înălțării neamului românesc, se datorește democrației, adică nobilei emulații între partidele politice, într-o atmosferă de libertate pentru manifestarea voinței populare.

În timpul recent și-a dovedit încă odată superioritatea asupra dictaturii, prin spiritul ei de previziune și prin curajul atitudinilor, cari contrastează atât de izbitor cu lipsa de cugetare politică și cu slugărnăcia în politica externă și în viața internă, cari au caracterizat regimurile dictatorilor.

Fără să urmărim o evidențiere mai largă a acestor contraste cari pun în lumină superioară democrația, ne mulțumim să semnalăm aci încă un fenomen prin care democrația românească dă dovadă că și-a păstrat spiritul de înțeleaptă chibzuință și cuminenție, în ciuda acelora cari atribuiau partidelor politice, printr-o ponegire exagerată, orice iresponsabilitate în lupta pentru putere.

Deși vremurile actuale stau sub semnul unei tendințe generale spre reforme, spre schimbări cât mai adânci în structura moștenită a societății noastre, totuși constatăm cu plăcută surpriză că partidele progresiste, cari au ieșit la suprafață la 23 August, manifestă o atitudine de cuminte respect față de sfânta instituție a Bisericii.

Am înregistrat întâi frumoasele aprecieri ale rolului Bisericii în viața neamului, din programul Partidului Național-Tărănesc.

Partidul Comunist e drept că n'a amintit nimic despre Biserica în platforma propusă ca bază de discuție Frontului Național-Democratic. Dar o manifestare tot am avut din partea acestui Partid în privința Bisericii. După articolul dlui prof. Constantinescu-Iași, semnalat în această foaie, s'a produs cererea ciudată a Comitetului Scriitorilor Români de-a se introduce în Platformă desideratul separării Bisericii de Stat. Aceasta a dat ocazie Partidului Comunist să-și precizeze atitudinea, prin respingerea propunerii mai sus pomenite.

Avem acum în față o manifestare din tabăra Partidului Social-Democrat față de această problemă. O grupă de intelectuali din Ardeal, în frunte cu distinsul profesor universitar și scriitor de mare aderență la realitățile sufletești ale neamului, Dr. Victor Papilian, înscriindu-se în acest Partid, a ținut să precizeze într'un Proces-Verbal condițiile pe lângă cari aderă la această organizație politică. Între ele se află una cu acest conținut:

„Respectarea tradițiunii românești (Biserica națională, instituția Monarhiei și a Regalității)“.

Din această formulare se vede că o preocupare importantă a grupului de intelectuali ardeleni, cari au aderat la social-democrație, este aceea de-a găsi un mod de împăcare între reformele sociale cerute de timp și tradițiile esențiale ale poporului român. De fapt aceasta este problema de competență ce se impune oricărui Român care aduce în slujba neamului său un cap luminat și o inimă iubitoare.

Reformele sociale nu mai pot fi ocolite de nici un om cu sufletul deschis la problemele de viață ale neamului. Dar nici tradiția spirituală a neamului nu o poate desconsidera acela care mai vrea să se păstreze o ființă etnică în continuitate. De dragul reformelor nu se poate renunța la identitatea națională.

Iar firul care, curgând prin inima istoriei unui neam, îl păstrează identic cu el însuși, este tradiția lui în ceea ce are ea esențial, bun și caracteristic.

Și prima instituție care reprezintă tradiția în continuitate în viața unui neam este Biserica. În practicele și în credințele de azi

ale Bisericii regăsim conținuturile de viață sufletească ale neamului nostru din orice veac anterior.

În Biserica ne întâlnim cu strămoșii, ne simțim una cu ei.

Desigur Biserica are și alte rosturi în viața neamului, rosturi cari nu numai compensează și echilibrează reformele sociale, ci le și susține, spiritualizează și definitivează într'o ordine consimțită și cristalizată. Dar e bine că se înțeleg măcar rosturile de echilibrare ale ei, de menținere a etnicului în șuvoiul progresului social.

Și e mai ales semnificativ că actualele curente sociale țin să respecte ceea ce menține neamul în continuitate cu el însuși.

D. STĂNILOAE

Casa Majestății Sale Regelui

COMUNICAT

București 28 — Mareșalul Curții Regale comunică:

În 27 l. c., Majestatea Sa Regele a primit în audiență de lucru pe dnii: General de Corp de Armată Adjutant Sănătescu Constantin, președintele Consiliului de Miniștri și ad-interim la Economia națională și Finanțe; Grigorie Niculescu-Buzești, Ministrul Afacerilor Externe; General de Corp de Armată Aldea Aurel, Ministrul Afacerilor Interne, Dimitrie Negel, Ministrul Agriculturii și Domeniilor și ad-interim la justiție, General de Corp de Armată Rădescu Nicolae, șeful Marelui Stat Major al Armatei și Ministru plenipotențiar, Ion Christu, președintele Comisiunii pentru aplicarea armistițiului.

Cucerirea orașului Muncacevo

Moscova 28 — „Steaua Roșie“, organul oficial al Armatei roșii, constată că prin cucerirea orașului Muncacevo de către trupele frontului al patrulea ucrainian se marchează trecerea Carpaților pe ultima porțiune care mai era disputată inamicului.

Luptele din Filipine

Washington 28 — Generalul Mac Arthur comunică de pe teatrul de luptă din arhipelagul Filipinelor:

Trupele americane controlează în întregime coasta de Răsărit a insulei Leyte.

Schimb de mesagii

Între mareșalul Stalin și I. P. S. Mitropolit Alexe, locțiitorul Scaunului patriarhal al bisericii ortodoxe ruse, s'a făcut un schimb de mesagii, prin care Mareșalul aduce mulțumiri bisericii ruse pentru buna îngrijire ce o poartă copiilor și familiilor de luptători ai armatei roșii.

Inceperea cursurilor

Ministerul culturii naționale a hotărât ca toate școalele secundare [teoretice, normale, profesionale, seminariale etc.] să înceapă cursurile Miercuri în ziua de 1 Noiembrie 1944, ora 8 dimineața.

Consultații gratuite

Apărarea patriotică, secția Sibiu, a reușit să asigure, prin medici specialiști, consultații gratuite celor lipsiți de mijloace materiale. Consultații se dau la boli de copii, boli de femei, dentistică, interne și nervoase. Ceice au trebuință de consultații, se vor prezenta la sediul Apărării Patriotice, strada General Moșoiu Nr. 2 unde vor primi îndrumările necesare.

Cetățean de onoare

Londra 28 — Dl Eden, ministrul de externe al Marelui Britannie, a fost proclamat cetățean de onoare al Atenei.

Şagunismul în Bisericile ortodoxe

De curând ne-a sosit ştirea că în Biserica bulgară s'a procedat la schimbări înnoitoare, prin adoptarea în întregime a principiilor şaguniene de organizare şi conducere. Democratizarea Bisericii bulgare se face prin introducerea organizaţiei sinodale-mixte, constituite prin impunerea proporţiei de 2/3 mireni şi 1/3 clerici, în alcătuirea corporaţiunilor bisericesti. Constituţionalismul bisericesc şagunian, înregistrează prin aceasta o nouă biruinţă, care le dă prilejul unei bucurii legitime acelor cari au afirmat întotdeauna valabilitatea principiilor şaguniene, şi cari au militat pentru ele cu hotărârea isvorâtă dintr'o convingere adâncă, limpede şi fermă.

Faptul produs recent în viaţa Bisericii bulgare, ne mai dă şi plăcuta ocazie de a reactualiza alte izbânzi ale concepţiei canonice şaguniene, izbânzi prin cari s'a verificat şi s'a impus mereu această genială concepţie.

Abia la doi ani după apariţia „Statutului Organic” al Bisericii Ortodoxe din Ardeal, adică în 1871, legea de organizare a Bisericii Sârbe din Austro-Ungaria, adoptă în întregime dispoziţiunile acestui Statut, în ce priveşte organizarea eparhială. Iar o nouă lege, din 1875, a aceleiaşi biserici, adoptă dispoziţiunile Statutului şagunian şi cu privire la organizarea unităţilor bisericesti superioare şi a corporaţiunilor acestora, inclusiv congresul naţional-bisericesc.

În Biserica bulgară, o încercare similară s'a făcut prin legea Exarhatului din 1871, însă această lege a fost mutilată prin modificări ulterioare aduse în 1883 şi 1893, aşa încât constituţionalismul bisericesc introdus la 1871, a fost redus şi apoi abandonat în 1883 şi 1893, pe când în Biserica Sârbă s'a menţinut până după războiul mondial, iar atunci s'a impus întregii biserici ortodoxe din Jugoslavia.

De fapt şi în Biserica bulgară s'a făcut în 1921, o încercare de a se reintroduce constituţionalismul, însă fără de rezultat, aşa încât biruinţa constituţionalismului s'a amânat până în anul mântuirii 1944, când a triumfat deplin sub ochii noştri.

Dar dintre celelalte biserici ortodoxe cari au adoptat constituţionalismul, Biserica Rusă este aceea, care i-a dat o cât mai deplină interpretare ştiinţifică şi cea mai largă aplicare practică.

Interpretarea ştiinţifică i-a dat-o prin „Comisiile prosinodale” constituite în 1906, din cei mai învăţaţi teologi ruşi, în scopul de a pregăti reorganizarea Bisericii

Ruse. În aceste comisii, cari au lucrat intens până la 1908, s'au cercetat şi s'au lămurit temeliile doctrinare şi canonice ale constituţionalismului, în aşa fel, încât el a fost acceptat ca cea mai bună formă de guvernământ a bisericii.

Aplicarea practică a constituţionalismului bisericesc, în baza concluziilor „comisiilor prosinodale”, s'a început abia în 1917—1918, prin marele sinod „panrus” adunat atunci la Moscova. Acest sinod a dat Bisericii Ruse un „Statut” de organizare, a cărui redactare este aproape aceeaşi cu a Statutului şagunian. „Statutul pentru administrarea bisericii ruseşti” — căci acesta este titlul său în întregime, — pare o versiune rusească, cu adaptări, a „Statutului Organic”. El a fost completat cu unele legi şi regulamente întemeiate pe aceleaşi principii, şi a constituit până azi, temelia întregii organizări a Bisericii Ruse, atât a celei Patriarhale, cât şi a altor fracţiuni cari s'au desfăcut din aceasta.

Principiile adânc creştineşti şi democratice, cari stau la temelia concepţiei canonice a lui Şaguna, s'au impus din ce în ce mai mult cu trecerea vremii, şi lor li se deschid astăzi, — în pragul unei lumi noi, — perspective nebănuite de vaste.

Omagierea

memoriei Alex. Cantacuzino

Filiala Sibiu a Societăţii Ortodoxe a Femeilor Române a ținut Marţi, 24 Oct., o şedinţă pentru omagierea memoriei aceleia care a fost Alexandrina Cantacuzino, întemeietoarea şi animatoarea acestei Societăţi cu un rol atât de important în învierea conştiinţei ortodoxe în pătura cultă, în ultima jumătate de veac.

Doamna Sofia Şt. Meteş, preşedinta Filialei Sibiu şi Vice preşedinta Societăţii generale, a arătat în cuvinte înălţătoare cum au decurs tristeţile solemnitate ale înmormântării ilustrei defuncte şi a dat citire cuvântării impresionante pe care a rostit lângă catafalcul în numele Filialelor din Ardeal.

Păr. Dr. D. Stăniloae, a adus omagiul l. P. Sf. Mitropolit Nicolae, al Bisericii şi al preoţiei memoriei aceleia care a dat un sprijin atât de efectiv lucrării misionare a Bisericii, prin opera grandioasă pe care a înfăptuit-o şi în special prin numeroasele institute de învăţământ în duh ortodox pe cari le-a întemeiat şi susţinut, pentru a trezi o conştiinţă ortodoxă mai militantă în pătura cultă a viitoarelor mame române.

Alături de popor

Cei patru ani de stăpânire tiranică peste Ardealul de Nord au reactualizat un adevăr pe care statul român era adesea ispitit să-l uite: adevărul că, în vremuri de restrişte, Biserica este cetatea de rezistenţă şi biruinţă a poporului român. Când statul îşi retrage reprezentanţii politici, administrativi şi militari, când şcoala trebuie să cedeze locul unei şcoli streine şi duşmane sufletului românesc, când intelectualitatea trebuie să ia drumul refugiului, rămâne pe loc marea masă a celor lipiţi de glie — poporul — cu valurile adunate ca într'un liman al mântuirii în ogradă de nădejdi şi mângâiere a Bisericii. În locul autorităţii româneşti era jandarmul cu pană de cocoş, solgăbirăul abuziv şi mândru, notarul samovolnic şi fără milă, în locul învăţătorului şi profesorului român propoveduia ostentativ într'o limbă bolovănoasă ca însăşi civilizaţia lor învăţătorul şi profesorul maghiar ce picurau venin în sufletele fragede ale copilăriei. Poporul însă a rămas pe loc: nu s'a clintit, aşa cum nu se clintesc munţii sub vijeliile cele mai crunte. Şi'n mijlocul poporului: preotul. Preoţimea din Ardealul de Nord a fost la înălţimea misiunii istorice, cu care a miruit-o cerul şi vrerea de biruinţă a neamului. Ea a fost înhămată, alături de popor, la căruţa aceleiaşi iobăgii feudale, acelorăşi ocări, acelorăşi suferinţe, acelorăşi persecuţii şi mucenicii. Când se va alcătui răbojul scris cu sânge şi durere în carnea şi sufletul de nădejde şi dărzenie a Ardealului, în lunga lui înşirare de chin şi ocară, de moarte mucenicească şi batjocură, preoţimea va sta în frunte cu demnitate şi vrednicie. Vlădicii au fost încă odată voievozi ai vremurilor obşteşti, cărmuitori de suflete şi de destin, iar preoţii — hatmani ai armii populare, tribuni ai durerilor norodului. Şi cutezanţa aceasta de a fi alături de popor, de a împărtăşi cu el aceeaşi pâine a lacrimilor şi aceleaşi doruri ale libertăţii, preoţimea a plătit-o cu tot ceea ce ştie inventa împotriva călăuzitorilor fireşti ai poporului.

Ardealul a frânt lanţurile iobăgiei turanice. Preoţimea ce a stat în mijlocul poporului şi-a înfruntat vijelia cu preţul vieţii, nu cere privilegii, nici omagii de recunoştinţă. Ea cere singurul blazon de noblete ce-i împodobeşte istoria de veacuri şi fiinţa: să fie lăsată în rosturile ei de călăuză nerătăcită a poporului. Să fie lăsată şi azi alături de popor. Dacă Biserica a salvat sufletul neamului în vremuri de restrişte, nimeni nu are dreptul să-l răpească — în vremuri liniştite

— de sub ocrotirea ei de har şi credinţă.

Biserica, suferind împreună cu poporul, are dreptul de-a paşi şi pe calea cea nouă a vremilor împreună cu poporul. Această îngemănare a sufletului popular cu Biserica aşa cum a fost cheazăia biruinţii, este şi azi singura cheazăie valabilă a unei vieţi mai bune pentru toţi. Alături de popor în vreme de furtună, alături de popor în vreme de pace: este adevărul pe care orânduirea viitoare a statului român nu trebuie s'o uite. Altfel ar păcătuî faţă de mucenicia preoţiei ardelenice, dar şi faţă de sufletul acestui popor, adăpat din apele vieţii ale Bisericii.

NICOLAE GORUN

Poeme în proză

de I. S. Turgheniev

Un om mulţumit

Pe uliţă reşedinţei aleargă încântat de sine un om încă tânăr. Mişcările îi sunt vesele şi sprintene, ochii îi strălucesc, buzele-i zâmbesc, faţa-i cuprinsă de rumeneală plăcută. El este însăşi mulţumirea şi bucuria întrupată.

Ce i s'a întâmplat? I s'a împărţit lui vre-o moştenire? A fost înălţat în rang? Ori se grăbeşte la vre-o întâlnire de dragoste? Ori, simplu, a dejunat bine şi simţul sănătăţii, simţul puterii sătule se răsfăţă în toate mădularele lui? Doar nu i-o fi fost acăţată de grumazi frumoase la cruce optunghiu-lară, o crăiule polonă Stanislaul? Nu. El a scornit o clevetire contra unui prieten şi răspundind-o cu răvnă, o auzise el însuşi din gura unui prieten al său şi o crezuse.

O, cât de mulţumit şi cât de bun era în clipa aceasta amabilul om tânăr, atât de mult promiţător!

Ospăţ la Fiinţa supremă

Odată decisă Fiinţa supremă să dea un mare ospăţ la castelul său azuriu. Toate virtuţile fură invitate la el spre ospătare. Dar virtuţile bărbăteşti nu le-a invitat, numai pe cele femeieşti. Se adunară foarte multe — mari şi mărunte. Virtuţile mărunte erau mai plăcute şi mai amabile decât cele mari. Dar toate păreau mulţumite, întreţinându-se curtenitor unele cu altele, cum se cuvine între rudeni şi cunoscuţi de aproape.

Dar iată, Fiinţa supremă observă două dame foarte frumoase care, precum se părea, nu se cunoşteau nici decum una cu alta.

Gazda casei luă una din ele de mână şi o conduse la ceilalţi.

„Binefacerea”, zise el, arătând pe cea dintâi.

„Recunoştinţa”, adăugă el, recomandând-o pe a doua.

Amândouă virtuţile s'au minunat neapuse; de când e lumea — şi ea e destul de veche — atunci s'au întâlnit ele pentru întâia oară.

¹ Regele polon Stanislaul Poniatowski înfiinţase în anul 1765 ordinul Stanislaul, care a fost admis în seria marilor decoraţiuni ruseşti.

„La luptă!“

— Iubirea creștină armă de luptă socială! —

Războiul nu s'a sfârșit, nici pentru noi nici pentru restul omenirii. Incordarea aceasta supremă mai cere încă energii și sacrificii din cele mai mari. Și chiar dacă războiul s'ar sfârși mâine, rănila lăuate de el sunt prea mari pentru a îngădui cuiva să nu țină seamă de ele. Avem de reclădit o țară lovită de prea multe nenorociri în ultimii patru ani și avem de împlinit conștiințios condițiile armistițiului pe care l-am cerut.

În astfel de împrejurări, oricine s'ar aștepta ca presa românească să fie plină de articole și lozinci îndemnătoare la muncă, ordine, cumpătare, armonie, conlucrare a tuturor forțelor sociale. În loc de acestea însă întâlnim la fiecare pas în presa românească tot felul de chemări la luptă pentru revendicări, dihonie între partidele politice, pasiuni deslănțuite și o violență de limbaj cum rar s'a mai văzut. Până și în rândurile clericilor s'a observat oarecare agitație, un grup din aceștia cerând înaltei chiriarii „binecuvântarea luptei” pentru satisfacerea revendicărilor clericale ce urmează a fi formulate.

De sigur, în țara noastră nu merg toate lucrurile bine. Sunt raicile grave în administrație, în organizarea muncii, în economia țării, în învățământ, chiar și în orânduirile bisericești. Nici în vremuri liniștite nu mergea totul ca pe roate. Războiul a produs însă perturbări grave, ale căror consecințe le suferim cu toții. Și va trece încă multă vreme până când lucrurile să se mai îndrepte, așa cum s'a întâmplat și în urma războiului din 1914—1918. De aceea ne trebuie mai mult calm și mai mult duh de frățescă înțelegere pentru a suporta greutățile vremurilor în care trăim.

Lupta este de sigur una din căile pe care se poate ajunge la o mai dreaptă împărțire a bunurilor lumii și la dreptatea sub orice formă. Dreptatea nu prea pare să se impună dela sine și istoria stă măriloră că ea a fost câștigată cel mai adesea prin luptă și prin sacrificii. Lupta este însă o armă cu două tălșuri. Ea poate aduce îmbunătățiri simțitoare în starea unor clase sociale, dar poate da naștere și la tulburări adânci și nu odată s'a întâmplat ca, în toiul luptei să se desconsidere interesele generale ale colectivității și chiar să se periclitaze existența colectivității ca tot. Un stat bine organizat și puternic nu este acela în care forțele sociale se macină între ele, ci acela în care forțele sociale se țin în echilibru, se completează și colaborează spre binele general.

Sfântul apostol Pavel compară, într-una din epistolele sale,

comunitatea creștină cu un organism în care nici un mădular nu este de prisos și întreg organismul se resimte de buna sau rea funcționare a unui mădular. Tot asemenea în organismul social, unde se ciocnesc interese de multe feluri, trebuie avută în vedere și buna funcționare a organismului în întregul său, altfel suferă toate măduarele organismului social. Toți dorim mai multă dreptate și cele necesare traiului și muncii noastre, dar numai Dumnezeu știe dacă poate exista pe pământ dreptate absolută pentru toată lumea. Viața socială a ajuns astăzi atât de complexă, încât vechiul adagiu juridic *summum jus summa injuria* nu mai este nicidecum un paradox, ci o inevitabilă realitate, dreptatea absolută pentru unii devenind nedreptate gravă pentru alții. De aceea cugetarea creștină, ținând seamă de complexitatea realităților sociale, aduce imperativului dreptății absolute corectivul iubirii fără margini, prin care se poate realiza maximum de dreptate pentru toți, cu minimum de nedreptate pentru fiecare în parte.

Prin urmare nimeni nu se poate opune revendicărilor drepte ale tuturor categoriilor de muncitori: agricoli, industriali, funcționari, intelectuali etc. Cine ar face-o s'ar dovedi lipsit de iubire față de semenul său în suferință. Dar lupta aceasta, devenită aproape generală, trebuie să țină seamă de vremurile în care trăim, de imperati-vele mari ale ceasului de față și de consecințele mai îndepărtate ale fiecăreia dintre acțiunile noastre.

În deosebi clerul nu trebuie să uite că Mântuitorul o singură dată s'a abătut dela calea blândeței, dar și atunci n'a făcut-o pentru cine știe ce socoteli pământești, ci pentru a șterge ofensa adusă lui Dumnezeu de schimbătorii de bani de pe treptele altarului. Și dacă lupta a adus și ea prefaceri mari și îmbunătățiri în soarta omenirii, apoi porunca iubirii, care a sunat acum aproape două mii de ani, a făcut încă mai mult, revoluționând moravurile lumii antice, desființând sclavia, îmbunătățind soarta femeii și a copilului și punând temeiurile democrației moderne.

Să ia aminte deci toți cei care lansează chemări la luptă pentru o soartă mai bună, că iubirea este și ea o armă de luptă, poate cea mai bună armă de luptă, pe care a folosit-o Mântuitorul lumii și care și-a dovedit roadele în decursul istoriei.

Emilian Vasilescu

Răspândiți cu drag

Telegraful Român

Organul lui Șaguna din 1853

Inmormântarea unui erou la Blaj

Marți, 17 Oct. 1944, ora 3 p. m. s'a ținut în biserica ortodoxă română din Blaj trista solemnitate a prohodirii tânărului Sblt. Bărbulescu Teodor, avea 22 de ani, de loc din Târgul Jiu din Grupul de Vânătoare de Munte, rănit la nord de Turda în ziua de 6 Oct. și mort la 15 Oct. în spitalul Z. I. 622 din Blaj.

Slujba a fost săvârșită de către: pâr. Zosim Oancea, adm. prot., pâr. Ioan Macovei, evacuat din Gura-Humorului și Pâr. Cpt. Gheorghe Ciupercă, în fața autorităților militare și civile și în fața unei numeroase asistențe.

La sfârșitul slujbei Pâr. Zosim Oancea a spus câteva cuvinte, din care desprindem următoarele:

Slujitorii dreptății lui Dumnezeu, unelte prin care se realizează ea în lume, sânt eroii.

Nu există o întrupare mai frumoasă a omului ca eroul. Deslăsat de tot ce este egoist, de orice interes familial chiar, eroul este „brațul milioanelor de brațe și gândul milioanelor de gânduri”, este personificarea celei mai înalte culmi de dragoste pe care o poate ajunge omul pe pământ, după cuvântul Mântuitorului: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca cineva să-și pună sufletul pentru prietenii săi” (Ioan 12, 13).

Un astfel de erou este tânărul pe care l-am prohodit acum. O dovedește aceasta însuși faptul, că dacă n'a fost în vrednic să-și albe la căpătâi părinții la care desigur vestea a ajuns prea târziu spre a putea ajunge să-și mai vadă cel puțin în sicriu feciorul, a fost primit în schimb în sânul mamei noastre a tuturor, Biserica.”

Intr'un convol impunător și tăcut, a fost dus apoi și așezat la loc de odihnă. În cimitirul eroilor din Blaj, lângă celelalte multe morminte proaspete, străjuite de smeritele dar mult grăitoare cruci albe de lemn.

Odihnească cu dreptii!

Un participant

LOCALE

Fondul „Darurilor de Crăciun” pentru ajutorarea ucenicilor dela meserii, administrat de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, a fost mărit prin dania Personalului Tipografiei și Librăriei arhiepiscopale, în locul pieritoareii cununi de flori ce urma să fie depusă pe cosciugul bunului lor împreună lucrător, Ioan Frodl, apucat pe drumul fără întoarcere.

Arătam, mai jos, numele și suma donată:

Stefan Dacu, conducător Lei 300, I. Marou, cond. Librăriei Lei 200, Ier. Preda, contabil Lei 100, S. Cloșan Lei 100, Al. Munteanu Lei 208, Tr. Chirilă, Gh. Baciu, Nicolae Băcilă și A. Băcilă câte Lei 200, Sofia Chirilă Lei 200, D. Azenta, M. Pavel, Achim Badiu, C. Roșian și Victoria Stoe câte Lei 100, Ion Badiu Lei 60.

Ulterior s'a mai primit din partea dlui Ioan Barbu, maestru instalator, suma de Lei 500.

În atenția patronilor și ucenicilor

Școala de Ucenici Comerciali Sibiu str. Zidul Nou 6-8, Avram Iancu 13 [liceul Comercial] a început demult timp înscrierile, cari se fac zilnic între orele 5-6 p. m.

Patronii sunt invitați în mod obligator a contracta și înscrie urgent pe toți ucenicii la curs. Con- travenienții vor suporta rigorile legii. Cursurile se vor deschide irevocabil la 1 Noemvrie a. c.

Direcțiunea

Invățătura zilei

Deci, tu care înveți pe altul, pe tine de ce nu te înveți? Tu care propovăduiești să nu furi, furi.

Romani 2, 21

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:
Duminică 29 Oct. — M. Anastasia
Luni 30 Oct. — M. Zenovie

Preoți cu crucea'n frunte

Avram Stanca

Am rememorat aici pătimirile atâtor slujitori ai altarului străbun cari au plătit bir greu de suferințe — unele mortale — pentru simțămintele și faptele lor românești. Unele mai dureroase decât celelalte, cazna părintelui Avram Stanca pare mai sguduitoare decât toate cele scormonite până acum în măruntaiele istoriei desrobirii noastre naționale, săvârșită înainte cu un pătrar de veac.

Fusese paroh în Petroseni.

În anul 1916, la Sântămărie, trupele române intrând acolo, părintele Avram le-a făcut serviciu prețioase, iar la sfintele slujbe pomenea pe măritul rege Ferdinand I, cu toată curtea și ostașii lui.

Bucuria întâlnirii cu frații desrobitori n'a ținut mult. Covârșită de un inamic superior numericește și bine dotat cu material de război, armata română a trebuit să se retragă. Bătrân și suferind, părintele Avram a rămas pe loc, pradă unguirilor și nemților, cari n'au zăbovit a-l trage la răspundere pentru purtarea sa.

Percheziționat, cu casa devastată și apoi purtat pe jos, într-o noapte de Octomvrie, cale de patruzeci de kilometri, cu capul descoperit și îmbrăcat în niște haine subțiri de vară, venerabilul moșneag și-o pierdut lumina ochilor.

A mai trăit puțină vreme după aceea. Era ajunul Crăciunului anului 1916 și rarii colindători vesteau nașterea Domnului pe la ferestrele creștinilor din Sebeș—Alba când părintele Avram Stanca a adormit într-o nădejdea învierii de obște — și a dreptății obiditului norod român din Ardealul umilințelor de altă dată.

GRIG

Serviciu religios

În Catedrala mitropolitană din Sibiu

În fiecare zi dimineața la ora 6^{1/2}, Utrenie și în continuare Sfânta Liturghie, în fiecare seară la ora 6 Vecernie. Vineri seară după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului”.

În Duminică și Sărbători dimineața la ora 8^{1/2}, Utrenie, în continuare la ora 9^{1/2} Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei”, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.

Duminică în 29 Octomvrie 1944, servesc: Cons. Gh. Maior, Gh. Secaș și prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simeon Macarie. Predică: cons. Gheorghe Maior. — La Oastea Domnului predică: preotul Ioan Muntean.

FARMACIILE DE SERVICIU

Sâmbătă 28 Oct Lieb Victor Regina Maria 59
Duminică 29 Oct. Pop Victor Regina Maria 36

CRUCEA ROȘIE Filiala Sibiu, aranjează Duminică, 29 Octomvrie, ora 4 d. m., în teatrul Municipal, un mare RECITAL DE DANS, în folosul Cantinei din Gară cu concursul celebrei dansatoare jugoslave Mercedes Pavelici, cu un program în întregime schimbat din compozitorii: Mussorgski. Bredicianu, Milhaud, Bradici, Chopin, Wilchens, Cantini, Paschil. Biletele se pot lua din timp la Agenția Teatrală Băcilă.

Martiraj preoțesc

În numărul de ieri al ziarului nostru, deodată cu evocarea jertfelor îngropate de oștirea românească la temelia răscumpărării Ardealului de Nord, am strecurat o notiță privitoare la uciderea vrednicului paroh ortodox român Ioan Danci din Lonea [Eparhia Clujului].

Consternați de odioasa crimă căreia i-a căzut victimă acest blând slujitor al altarului străbun, și conștii că jertfele grele de brațe vieteze cu cari s'a soldat campania militară de desrobire a fraților noștri de peste Feleac au fost necesare ca să vadă lumea întreagă că noi nu primim pomana nimănui când e vorba de drepturile sfinte ale națiunii — și să ne judece în consecință, comparându-ne bunăoară cu beneficiarii știuți ai desmembrării Cehoslovaciei, ai cotozirii Jugoslaviei și, firește, ai arbitrajului dela Viena mai ales — ne întrebăm: în numele căror înalte rațiuni de stat se comit asemenea fărâdelegi, în veacul al douăzecilea, împotriva unor oameni lipsiți de apărare?

Metoda de care s'a făcut uz în cazul de față, vădește fără greș pe făptaș. El a dărâmat până în temelie atâtea biserici noi din Săcuime acum patru ani, când schimbarea vremelnică a suveranității naționale s'a făcut fără să se tragă măcar un foc de pușcă. El ne-a spurcat altarele dreptei credințe, prefăcându-le în latrine, ne-a călcat în picioare sfintele odoare, a doborât crucile din înaltul turelor lăcașurilor de închinăciune, ne-a torturat norodul sărăcindu-l și silindu-l să-și renege credința întru care s'a născut. E acelaș dispreț sălbatic față de tot ceea ce e valah, care a înecat în sânge Belușul și Trăsnea, Ipul și Huedinul protopopului Aurel Munteanu, care a isgonit dela casele lor sute de mii de oameni pacinici, împingându-i pe căile pustii ale pribegiei. E maghiarul perfid și tenace în reaua lui comportare față de națiile străine încăpute pe mâinile lui nemiloase, e magnatul latifundiar cu aere senioriale de tip medieval, e fișpanul împintinat care-și ferește șerbii cu cravașa.

Numai ura acestui ne-am cu neputință de reeducat a putut ridica viața servului lui Dumnezeu părintele Ioan Danci din Lonea, viață de care călăii erau cu atât mai responsabili, cu cât orice fel de arestare — după prescripțiile tuturor legilor făurite pe scoarța pământului — implică îndatorirea elementară, pentru autoritatea care o ordonă și pentru forța publică ce o execută, de a o protege până atunci până când justiția își spune cuvântul.

Împotriva tuturor asigurărilor, date de Budapesta, mulți alți preoți și credincioși de-ai noștri au fost

ridicați dela casele lor îndată după 23 August a. c. și transportați Dumnezeu știe unde. Soarta lor ne îngrijorează cu atât mai mult cu cât cadavrul părintelui Ioan Danci din Lonea, asvârlit într'un șanț din Valea Nadeșului, nu mai lasă nici o îndoială despre ceea ce e în stare să facă ungurimea în derută.

Problema arestărilor operate printre fruntașii Românilor din Ardealul de Nord, interesează în egală măsură guvernul român și forurile competente ale națiunilor unite, a căror aversiune față de criminalii de războiu nu este egalată de cât de râvna cu care se trudesă să-i descopere și să-i sancționeze astfel încât să servească de învățătură, veacuri dearândul, tuturor celor grabnici la vărsare de sânge nevinovat. Până atunci, deși atât de greu rănită în sensibilitatea ei creștinească, proverbi-ala omenie românească își face datoria cu vârf și îndesat față de populația maghiară din Ardealul de Nord, împlinindu-i lipsurile și împărțind-o copios din pâinea albă a darnicului nostru pământ. Asta ca răspuns la pietrele asvârlite vreme de peste patru ani de zile în năpăstuiții noștri frați de pe aceleași meleaguri.

Urgisim crunta lege a talionului și de aceea nu ne ispitește câtuși de puțin procedura sintetizată în maxima ei ilustrativă: „ochiul pentru ochi și dinte pentru dinte”. Dar credem cu toată vi-goarea inimilor noastre cernite de durerea crimelor și silniciilor făptuite împotriva elementului românesc din Ardealul de Nord, de-a lungul celor patru ani de împilare tipic maghiară, în existența unei justiții punitive și pe acest tărâm.

Pentru sorocul intrării ei în funcțiune, materialul documentar se adună pe'nDELETE, încă de-acum, îngroșându-și volumul zi de zi.

Martirajul preoțesc nu va lipsi dintre scoarțele-i grele ca o acuză, povarnice ca un blestem.

GRIG

Asanarea finanțelor Greciei

Atena 28 — Corespondentul ziarului londonez „Times” constată că cel mai grav aspect al situației din Grecia îl prezintă problema financiară.

Autoritățile germane de ocupație au pus în circulație sume uriașe de bilete noi de bancă, pricinuind o inflație de proporții neobișnuite. Toate articolele de comerț au atins prețuri fabuloase.

În vederea stabilizării monedei, a fost transportată la Atena, pe calea aerului, o cantitate corespunzătoare de aur.

DI Churchill vorbește despre:

Rezultatul întrevederilor dela Moscova

Londra 29 — Ieri, în Camera Comunelor, dl Winston Churchill, primul-ministru al Marelui Britannie, a vorbit — așa cum se anunțase cu câteva zile mai înainte — despre rezultatele cu care s'a soldat întrevederea dsale cu Mareșalul URSS Iosif Visarionovici Stalin.

La Quebec (Canada) — a spus dsa — Președintele Roosevelt și cu mine am simțit foarte mult lipsa Rusiei. La Moscova, am simțit lipsa Președintelui Statelor Unite ale Americii. Prezența la întrevedere a observatorului american dl Averell Harriman, ambasadorul USA la Moscova, ne-a dat însă certitudinea că Statele Unite ale Americii consimt cu hotărârile ce le-am luat împreună cu Mareșalul Stalin privitor la problemele politice și militare ce li se pun Națiunilor Unite. Mai ales în ce privește Răsăritul Europei, aceste probleme sunt număroase și dificile. Sunt însă satisfăcut de rezultatele la cari am ajuns. Pentru amplificarea și perfectarea lor, o nouă întrevedere între Președintele Roosevelt, Mareșalul Stalin și eu, este absolut necesară. Ea se va produce, sper, înainte de sfârșitul anului acestuia.

Sunt deplin convinși că viitorul omenirii și al păcii de după războiu depind în prima linie de înțelegerea dintre cele trei mari națiuni aliate, și pot să spun că armonia dintre ele nici când n'a fost mai desăvârșită decât acum. Mai ales Germania va trebui să înțeleagă că orice nădejdi privitoare la eventuale disensiuni între aliați, sunt superflue.

Avem probleme încălcite în Balcani și problemele Mării Negre. Am

ajuns la un acord în privința soluționării lor, spre binele tuturor națiunilor mici din acea parte a continentului.

Am discutat apoi probleme militare de supremă importanță. Dar cea mai gîngășă problemă rămâne și pentru viitor Polonia. Națiunile unite vor o Polonie liberă, independentă și puternică, o Polonie leală față de Marea Britanie și Statele Unite ale Americii și amicală față de marele ei vecin din Răsărit.

Despre relațiile cu Franța, al cărei comitet de eliberare națională în frunte cu Generalul de Gaulle a fost recunoscut ca guvern provizoriu legal atât de popor cât și de Națiunile unite, dl Churchill a avut cuvinte generoase. Dsa a anunțat că a fost fixată o zonă interioară metropolitană în Franța, care cuprinde cea mai mare parte a teritoriului ei, inclusiv Parisul, în care s'a stabilit administrația civilă franceză.

Fără Franța, a spus dsa, rezolvirea problemei Rinului, și a Germaniei peste tot, este de neconceput.

DI Churchill a anunțat apoi eliberarea Atenei și a celei mai mari părți a teritoriului Greciei. Am promis că ne vom întoarce acolo — și ne-am ținut de cuvânt. Astăzi, guvernul elen este stabilit la Atena, iar trupele britanice și patrioții greciei urmăresc pe inamicul în derută.

Bună înțelegere

Londra 28. — Între Mareșalul Tito și dl Subotici a intervenit o înțelegere pentru un guvern provizoriu.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 26 Octombrie:

În Ungaria de Nord-Vest, trupele noastre în legătură cu trupele sovietice își continuă înaintarea.

Între Dunăre și Tisa, în zona Kecskemet, lupte cu caracter local.

Frontul din Răsărit

Londra 28 — În Prusia orientală trupele rusești au realizat noi înaintări, întâmpinând din partea germanilor o rezistență inversunată.

În apele Norvegiei, forțele navale rusești au bombardat portul Bodo și au scufundat două mari vase de transport germane.

Pe frontul din Cehoslovacia armatele rusești au realizat de asemenea înaintări, cucerind capitala Ruteniei și unindu-se cu ar-

matele rusești care înaintau din Sud. În momentul de față forțele rusești se îndreaptă spre Budapesta din două direcții.

Frontul din Balcani

Londra 28. — În Jugoslavia, Novisadul a fost cucerit. Este un important centru feroviar și comercial. În Albania guvernul de pae și-a dat demisia. Patrioții albanezi dau un important sprijin trupelor britanice și forțelor Mareșalului Tito. Valona și Saranda au fost eliberate. De asemenea Pera și Argirocastro.

Frontul din Apus

Londra 25 — În Olanda, trupele britanice și poloneze au cucerit orașele Tilburg și Hertogenbosh. Breda este de asemenea grav amenințată. În sudul insulei Beveland s'au realizat două capete de pod care vor fi în curînd reunite.

Berlinul a fost bombardat în cursul zilei de ieri.